ԹՒ. ՏԱՐԻ ԹՒԻ 5889 — 2/15 ՅՈՒՆԻՍ 1905 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 11 ՐԷՊԻԼ, ԱԽԸՐ 1323 — ԻԹ. ՏԱՐԻ ԹՒԻ 5889

ادارهٔ آروِلك ﴿ آروِلك ﴾ ادارهٔ غلطه

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳՈԼԻՆ, Գալաթիա, Գամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Ձեռագիր թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ռուսական բոլոր դեպքերուն մէջ ամէնէն աւելի Ուալէնկիէն նասղ կամ Բարինն էր որ հարկ եղած ու չեղած տեղը կը յայտարարէր, կը գուշէր թէ Ռուսիա չպիտի ընդունի ո՛չ մէկ միջամտութիւն, ոչ մէկ բարեխօսութիւն՝ մինչ ուր հարկ եղած կերպով չպատժէ Ճարտը, չվերնայեր անոր ծովային ուժամարտին ոյժերը եւ չխոնարհեցնէ զայն՝ հաշտութիւն խնդրելու պիտիք պայմաններով, զոր Ռուսիա ինք պիտի դնէ, երբ Բորէսի ու Մանչուրիոյ մէջ ճարտնական մէկ զինուոր մնացած չլայ։

Բազմին դասն հեգնութեամբ՝ ոմն ամէնէն աւելի նոյն ինքը Բարինի կամն է, Ուալէնկիէնի ուսական դեսպանը, որ ի դիմաց ասուս կառավարութեան պաշտօն ընդունած է Մ. Նասոնդաց հանրապետին դիմելով խնդրելու միջնորդ ելլել հաշտութեան եւ իմանալ թէ ինչ են Ճարտի պայմանները, որոնց կ'ուզէ հարկադրել Ռուսիան, առանց նկատի առնելու անոր կրած այնչափ զոհաբերութիւնները, ծովու եւ ցամաքի վրայ կրած կորուստները։

Բնականաբար Բարինի կամքը չատ կը ցուցի այս դիմեամ պաշտօնին համար, զի թէ Ռուսիան չէ հաշտութեան պայմաններ դնողը եւ թէ ինքը սախալուած է կոստրել նոյն այն դիմումը որուն դէմ այնքան կ'օրտարի՝ առանց իրմէ պահանջուելու որ ըսէ այդ յայտարարութիւնները։

Բայց տեսնենք թէ իրօք ասո՞ւդ էին իրեն վերագրուած խօսքերը, թէ ամերիկեան կողմ մը լրագրիներ ներքուած էին ռուսասիրաբար կամ հեգնաբար, ինչպէս ֆրանսական Թերթ.էն, օրինակի համար, էն էր Բարի, հրատարակեց լրջօրէն թէ Բուրբոնթքին Բեղերպուրգէն ճամարտ եկած ասեն ըսեր է որ հաշտութիւնը Թոքիոյի մէջ միայն պիտի կնքէ։ Ամենայն հաւանականութեամբ Բուրբոնթքին այսպիսի անիրաւելի խօսք մը բերէնէ հանած չէր, այլ ֆրանսական Թերթերը իրենց ասուսամոլութեան զգացման երեւակայութեանը տակ օրինեց եւ հրատարակած էին. վասն զի եթէ Բուրբոնթքին ասանկ խօսք մը ըրած ըլլար, անշուշտ գործադրած կ'ըլլար, եւ ոչ թէ կամաւ կը յաղթուէր, ինչպէս Մաքենի Բեղերպուրկեան Գրեթակէրը կը գրէր անգամ մը իր Թերթին մէջ. «Բուրբոնթքին կը յաղթուի, որովհետեւ կ'ուզէ յաղթուիլ»։ Կը լսէնք մեր ընթերցողները անշուշտ թէ նոյն ասենը պէտք եղած կերպով ցոյց տուինք Մաքենի Գրեթակէրին այդ խօսքին այլանդակութիւնը, արդէնք կոմնակալութեան։

Այսպէս թերեւս կամ Բարինի բերանը դրուած խօսքերն ալ այնքան հիմ ունէին որքան Բուրբոնթքինի բերանը։

Գալով հաշտութեան պայմաններուն, դեռ կանխահաս է անոնց վրայ խօսիլ։ միայն այժմէն գիտնալ պէտք է թէ Ճարտի դիւանագիտութենէն եւ հեռատեսութենէն չպասուիր որ պատերազմական ս եւ է կայտ, օրինակի համար Վլատիվոսթոք, Թոյտ Ռուսիոյ ձեռքը։ զի ապագային ռուսական նոր Արմատա մը եղնայ երեւան դալ, որան հրամանատարը ամէն ատեն Ռոժէսթվէնսքի մը չլլար, եւ Ճարտն ալ միշտ Թոկիո մը չի կրնար ունենալ, ինչպէս Անգլիա անգամ դեռ նեղուած մը չունեցաւ։ Մինչ եթէ վլատիվոսթոք Ռուսիոյ չմնայ, կամ դեռ քանդուին անոր ամրութիւնները եւ մինչ ուրիշ իրեւ ազատ նաւահանգիստ մնայ, ապագայ ծովային ռուսական յարձակումի մը միանգամ ընդ միշտ զերծ ու ապահով կը դառնայ Ճարտն։ Իսկ միւս պայմաններէն ամէնէն գլխաւորն է պատերազմական ասուգանքը, որմէ կարելի չէ բնաւ հաւատալ թէ Ճարտն հրաժարի։

Բայց ալ ձգենք ռուսահաճոյ պատերազմը, որ ի՞նչ պայմաններով ալ ըլլայ, վերջանալու կը մօտենայ, եւ դառնանք նոյն իսկ Եւրոպայի մէջ նոր պատերազմի մը հաւանականութեան պատճառ եղող Մարոքի խնդրին, որ վառնգաւոր խնդիր մըն է Ֆրանսայի համար։ Ֆրանսայէ ո՞րչափ կառնուին ու վախնան թէ Գերմանիա պատրաստ կը փնտռէ պատերազմի, իրաւունք ունին։ Եթէ իրօք Գերմանիա որոշած է անգամ մըն ալ զարնել Ֆրանսան, ոչ Տէլքասէի հրաժարումը, ոչ Մարոքի մէջ Ֆրանսական քաղաքականութեան լքումը չպիտի կրնան Ֆրանսան փրկել պատերազմի մը արհաւիրքներէն։ Իրաւ, դժուար է հիմանալնել գուշակել թէ ինչ է Գերմանիոյ միտքը. գործը պատերազմի յանգեցնելու չափ առաջ պիտի տանի՞, թէ Մարոքի խնդրին մէջ գոհացում գտնելով պիտի բաւականանայ։ Բայց նկատելով թէ այս խնդիրը յանձնուած է արեւելեան սահմանին (Ռուսիոյ) կողմն՝ չնորհիւ Ճարտի յաղթութիւններուն, նոյնպէս միջադամ ընդ միշտ հանգիստ ու անդորր ըլլայ նաեւ արեւմտեան սահմանին (Ֆրանսայի) կողմն։ Եւ բնական է թէ Գերմանիոյ համար աւելի նպաստաւոր ժամանակ չկար քան հիմա, քանի որ Ֆրանսայի դաշնակիցը Ռուսիան ներքին դիւրազգաստութիւնը դրդռելու հանգամանքով կասուցի, որ 1870ի պատերազմը առաջ բերելու վարմունքին աւելի վիրաւորիչ հանգամանք մը ունի։ Այսպէս մարդ կը փորձուի կարծելու թէ Գերմանիա նպատակ ունի սպասել Ֆրանսայի համբերութիւնը, որպէս զի ինչպէս կառուցեալ եւ երկար տարիներու համար ապահովուած է արեւելեան սահմանին (Ռուսիոյ) կողմն՝ նոյնիսկ Ճարտի յաղթութիւններուն, նոյնպէս միջադամ ընդ միշտ հանգիստ ու անդորր ըլլայ նաեւ արեւմտեան սահմանին (Ֆրանսայի) կողմն։ Եւ բնական է թէ Գերմանիոյ համար աւելի նպաստաւոր ժամանակ չկար քան հիմա, քանի որ Ֆրանսայի դաշնակցիչը ներքին դիւրազգաստութիւնը դրդռելու հանգամանքով կասուցի, որ 1870ի պատերազմի մը արհաւիրքներէն։ Իրաւ, դժուար է հիմանալնել գուշակել թէ ինչ է Գերմանիոյ միտքը. գործը պատերազմի յանգեցնելու չափ առաջ պիտի տանի՞, թէ Մարոքի խնդրին մէջ գոհացում գտնելով պիտի բաւականանայ։ Բայց նկատելով թէ այս խնդիրը յանձնուած է արեւելեան սահմանին (Ռուսիոյ) կողմն՝ չնորհիւ Ճարտի յաղթութիւններուն, նոյնպէս միջադամ ընդ միշտ հանգիստ ու անդորր ըլլայ նաեւ արեւմտեան սահմանին (Ֆրանսայի) կողմն։ Եւ բնական է թէ Գերմանիոյ համար աւելի նպաստաւոր ժամանակ չկար քան հիմա, քանի որ Ֆրանսայի դաշնակից

է։ Բայց նախ, ամէն մարդ չունի վաճառատան պէս ըլլալու համար հարկ եղած ընդունակութիւնները։ Քանի՞ քանի՞ պաշտօնեաներ իրենք զիրենք կործանած են՝ դնելէ յետոյ վաճառատուն մը՝ դուռ չեն կրցած վարել։ Այս դժբախտութեան եզրը թակոյ եղողները շատ անուած եմ։ Մեծ վաճառատան պաշտօնեան թերեւս չունի փոյլուն դիրք մը, բայց սակայն, հասատատան դիրքի մը տէր է։ Իր ապագան ապահովուած է, դիտէ թէ կրնայ յոյս դնել հանգստաթոշակի մը վրայ՝ իր ծերութեան օրերուն համար։ Մինթէ ապագային համար բան մը չէ՞ այս անդորրամտութիւնը։

—Անտարակոյս, բան մըն է, ըսաւ Բիէր, նոյն իսկ չա՞տ բան է։

—Հիմա, կ՚ըսես թէ ապագայ չկայ մեր պաշտօնեաներուն համար, ըսաւ Ժորժ. բայց ինչպէս որ կը տեսնես դու, քաջալոյս եմ թէ օր մը վաճառականի պէս պիտի ըլլամ։ Ու ինչ որ ալ ըսուի այս մասին, տարիս լուսոյն է քան հասատատան մը անօրէն ըլլալ։

—Թո՛ղ, ուելցուց Պ. Բիռօ, որ վաճառականի պէտն երբեք չի վառեր իր անձնական սարսուածքը։ Բարեյաջող պատասխանատու է միայն իր վաճառականին մէջ կատարուած գործունէութիւնը. ներսուն համար, բայց բոլոր անյաջողութիւնները (risque), բոլոր կորուստները վաճառատան կը վերաբերին։

—Եւ նոյն իսկ ո՞վ կ՚ըսէ, պատասխանեց Ժորժ, թէ վաճառականին պէտ միշտ վաճառականի պէտ պիտի մնայ. կրնայ ուելի բարձրանալ ու վարչական Խորհուրդի անդամներէն։

—Մինչեւ անդամ Տէօրէն Խորհուրդին, ըսաւ Պ. Բիռօ։ Առ այժմ, հանեցէք վաճառականին վրայէն առնելու հին չէզը, բուսական վիճաբանեցանք առեւտրական խնդիրներու վրայ, հիմա վիճաբանինք իմ Pomard-ս (*) յատկութիւնները։ բան վրայ, ու խմենք Պուրգոնդիոյ ներսուն կենաց, փո՛քր վաճառականներ ըլլան թէ մեծ։

Եւ ուրախ զուարթ անցուցին իրիկունան ժամանակը՝ որ երկար տեւեց։ Պ. Բիռօ հեռու էր տիրաբարոյ ըլլալէ. անապատ մթերք մը ունէր զբօսալի պատմութիւններու, զոր կը պատմէր խանդավառորէն։

Ու հոն մնալին, առանց ժամանակին վրայ մտածելու, մինչեւ կէս գիշեր։

Դուրսը, օդը լաւ էր բայց չատ ցուրտ, եւ երիտասարդներն իրենց ատենը վերադարձան հապշտապ քայլերով։

—Հաւատացէ՛ք, ըսաւ Բիէր, մոլթին վրայ մինչ կը սպասէին որ դուռը բանան, թէ այս վայրկեանին պիտի նախընտրէի լաւ ու առքուկ անկողին մը քան թէ Սան-Բոնթաւոյի ուօրէն պաշտօնը։

Թարգմ. Ա. Ց. ԶԱՔԱՐԵԱՆ

ԺՕԶԻՆ ՇԱԼԷ-ՊԷՐ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վերջին լուրերը.—Զինադադարի խնդիրը.—Հաշտութեան բանակցութիւններ։

Երեկ ցերեկուան հեռագիրները չհաստատեցին առաջի գիշերուան հեռագիրներուն այն լուրը թէ վեց չորթանան զիրադարձ կնքուած է Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ. եւ թէ այդ ժամանակամիջոցին եթէ հաշտութիւնը չկնքուի, ռազմական գործողութիւնները պիտի վերսկսին։ Թէ՛ այդ լուրը եւ թէ նախապէս հաղորդուած այն լուրերը որոնք մօտաւոր բոյր կուտան հաշտութեան կնքումը, կարելի է կանխատես նկատել։ Մինչեւ հիմա բազմաթիւ կերպով յայտնի եղաւ որ է թէ Պ. Ռուզվելթի միջոցաւորութեան եւ Ճապոնի եւ Ռուսիոյ պատուիրակներուն գումարման մասին ուսումնասիրելով, Ճապոն իրեւ գումարման վայր նշանակած է Մ. Նահանգաց մարաքաղաքը՝ Ուաշինկթընը։ Այս լուրը հաստատման կ՚երթայ, քանի որ Պ. Ռուզվելթ առանձնաց հաշտութեան նախաձեռնութիւնը։ Այսու հանդերձ Ճապոն դեռ պաշտօնապէս բան մը չէ ծանուցած այդ մասին։ Ռուսիոյ ու Ճապոնի պատուիրակներուն նկատմամբ ալ դեռ պաշտօնական բան մը չկայ։ Միայն գերմանական թերթերը կը ծանուցանեն թէ Ռուսիոյ պատուիրակները պիտի ելան Ուաշինկթընի ուս դեսպան Բասէնի կամը եւ Թագիրի ուսական հեռակին դեսպան Պառոն Ռոզէն։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԴԵՐԸ

Միջնորդութիւն մը.— Իտալիոյ բաղաւորին մտադրութիւնը.—Հռոմի ճարտնական դեսպանը։

Բարիզ, 11 յունիս.—Հռոմէն հեռաւորելը կը հեռագրեն Բարիզի թերթի մը.—«Երկրագործական միջազգային համաժողովին փակման հոգեւորութիւնի մէջ Իտալիոյ նախարարապետ Պ. Ֆորթիս բամտակ պարպեց Մարքգոյն Աբրեւելքի մէջ հաշտութեան վերահաստատման համար։ Հռոմի դիւանագիտական ու քաղաքական շրջանակներուն մէջ, այդ օրէն ի վեր, կ՚ըսուի թէ Իտալիա արտաքին է առանձին կամ հաւաքաբար միջնորդութեան մը նախաձեռնութիւնը առանձնել Մարքգոյն Աբրեւելքի մէջ։ Կարդ մը պարագաներ կան, բուսական նշանակալից.— Հռոմի ուսական դեսպան Պ. Մարաբվիէվ, չորեքշաբթի ու հինգշաբթի, երկու այցելութիւն ուսու արտաքին գործոց նախարար Պ. Թիթոնիի եւ յետոյ՝ Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին։ Ասկէ զատ կոյ նաեւ սա պարագան թէ Բեռլինպուրգի ամերիկեան դեսպան Պ. Մեյեր որ առաջ նոյն պաշտօնը կը վարէր Հռոմի մէջ, Իտալիոյ մարաքաղաքէն մեկնելուն առթիւները յայտարարած էր թէ Բեռլինպուրգի ժամանակուան հաշտութեան մասին Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորէն ալ պաշտօն առանձնած է, ինչպէս Պ. Ռուզվելթեն։ Կը լիշուի նաեւ թէ այն պահուն երբ Իտալիոյ Թագաւորը երկրագործական միջազգային հաստատութեան իր ծրագիրը հրատարակեց, չատերը յայտարարեցին թէ այդ ծրագիրը երբ իրականանայ, հաշտութեան ի նպաստ վճռական խօսք մը պիտի արտասանէ։ Արդ՝ Պ. Ֆորթիսի բարձրաձայնը գէթ մասամբ հաստատեց այդ պարագան։ Ասանք անչուշտ նշաններ են. ինչ պէտք է հետեւցնել առանցմէ. խնդիրը փոփուկ է։ Անտարակոյս Իտալիոյ Թագաւորը որ անձնական չատ սիրտ բարեկամութիւն մը ունի Ռուսիոյ կայսեր հետ, մեծապէս կը փափաքի իր այդ բարեկամութիւնը գործածել հաշտութեան օգտին համար։ Ուրեմն կարելի է, եւ նոյն իսկ հաւանական թէ իր այդ փափաքը ծանուցած ըլլայ Բեռլինպուրգի մէջ։ Սակայն ենթադրելով իսկ թէ Նիքոլա Բ. հաւանած եւ վճռեալ էմմանուէլ Թագաւորէն խնդրած ըլլայ կարծիքներ հասկնալ, պէտք չէ մոռնալ թէ հաշտութեան փորձերը այսօր, կ՚ընդհարին Ճապոնեաներուն ահռելու պահանջումներն, որոնք չլսած են իրենց մեծադղորդ յաղթանակներէն։ Հետեւաբար, վերոյիշեալ նշանները արձանագրելով հանդերձ, պէտք է զգուշանալ Ռուսիոյ ու Ճապոնի միջեւ պաշտօնական միջնորդութեան մը կանխատես լլ բերէն։ Հռոմի ճարտնական դեսպան Պ. Օրիմա, Պ. Ֆորթիսի կողմէ հաշտութեան համար բարձակ պարպուելու պահուն, հարցուց իր քովը գտնուողներուն թէ ի՞նչ ըսած էր Իտալիոյ նախարարապետը որ այդքան կը ծիծաղուէր։ Երբ հարցուցին, Ճապոնի դեսպանը դէպքին ժպիտով մը պատասխանեց.— «Բարեբաղդաբար իտալերէն չեմ գիտեր, ուրեմն պաշտօնական բան մը չեմ իմացած։»

ԿԱՐՄԻՐԻ ՊԷՐԼԻՆԻ ՄԷՋ

Միջնորդութեան խնդիրը.—Ճապոնի պահանջումները — Ռուսիոյ կացութիւնը։

Գերլին, 11 յունիս.— Իրազեկ շրջանակներու մէջ չեն հաւատար թէ միջնորդութիւն մը կարենայ ընդունելի Ռուսիոյ կողմէ։ Նախ կ՚ըսուի թէ Ճապոնի պահանջած պատերազմական տուգանքը անոյշ գումար մը կը կազմէ։ Ճապոնները մոնոգլոներ դրեր են Պէրլին՝ տեղւոյն վրայ ուսումնասիրելու այն հարցանկը՝ որով երեսուներեքսան տարի, առաջ Ֆրանսա պատերազմական տուգանքը հաւաչ Գերմանիոյ, այս պարագան ցոյց կուտայ թէ Ճապոն ահագին պահանջումներ պիտի ընէ։ Ճապոնները իրենց անյուսալի յաջողութիւններէն, շատ մեծամեծ եղած են, խիստ ծանօթ պարագայ մը Ռուսիոյ համար որ, թեր ու դէմ կողմերը քննելով, կը մատնէ թէ ոչ միայն պատերազմին շարունակութիւնը հաշտութեան կնքումէն աւելի կարճաւորապէս պիտի չլլայ, այլ նոյն իսկ քիչ մը նեղաց ալ պիտի կրնայ ըլլալ։ Նաեւ նկատողութեան առնելով սա պարագան թէ բուսական հնարաւորութիւններ ունի ի վերջոյ յաղթելու Ճապոնեաներուն, քիչ քիչ ո.ժասպառ ընելով զանոնք։ Բնականաբար այս պարագան կը մղէ Ռուսիան երկարելու պատերազմը. բայց Պէրլինի մէջ դիտել կը տրուի որ այդ պարագան խնդրոյն մէկ կողմն է։ Ռուսիա պէտք է նաեւ փրկէ իր վարկը։ Գերմանական շրջանակներուն մէջ կ՚ըսուի թէ ուշարի մէջ ինչ պիտի ըլլայ Ռուսիոյ բարոյական հեղինակութիւնը, եթէ դաշնակցի դառնալու հանգամանքը ունենան, հիմնաւորեն կարելի չէ հաստատութիւնը կատարուած իրողութիւն մը նկատել։ Երկու կողմի պատուիրակներուն գումարման մասին ուսուցած լուրերու նայելով, Ճապոն իրեւ գումարման վայր նշանակած է Մ. Նահանգաց մարաքաղաքը՝ Ուաշինկթընը։ Այս լուրը հաստատման կ՚երթայ, քանի որ Պ. Ռուզվելթ առանձնաց հաշտութեան նախաձեռնութիւնը։ Այսու հանդերձ Ճապոն դեռ պաշտօնապէս բան մը չէ ծանուցած այդ մասին։ Ռուսիոյ ու Ճապոնի պատուիրակներուն նկատմամբ ալ դեռ պաշտօնական բան մը չկայ։ Միայն գերմանական թերթերը կը ծանուցանեն թէ Ռուսիոյ պատուիրակները պիտի ելան Ուաշինկթընի ուս դեսպան Բասէնի կամը եւ Թագիրի ուսական հեռակին դեսպան Պառոն Ռոզէն։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԴԵՐԸ

Միջնորդութիւն մը.— Իտալիոյ բաղաւորին մտադրութիւնը.—Հռոմի ճարտնական դեսպանը։

Բարիզ, 11 յունիս.—Հռոմէն հեռաւորելը կը հեռագրեն Բարիզի թերթի մը.—«Երկրագործական միջազգային համաժողովին փակման հոգեւորութիւնի մէջ Իտալիոյ նախարարապետ Պ. Ֆորթիս բամտակ պարպեց Մարքգոյն Աբրեւելքի մէջ հաշտութեան վերահաստատման համար։ Հռոմի դիւանագիտական ու քաղաքական շրջանակներուն մէջ, այդ օրէն ի վեր, կ՚ըսուի թէ Իտալիա արտաքին է առանձին կամ հաւաքաբար միջնորդութեան մը նախաձեռնութիւնը առանձնել Մարքգոյն Աբրեւելքի մէջ։ Կարդ մը պարագաներ կան, բուսական նշանակալից.— Հռոմի ուսական դեսպան Պ. Մարաբվիէվ, չորեքշաբթի ու հինգշաբթի, երկու այցելութիւն ուսու արտաքին գործոց նախարար Պ. Թիթոնիի եւ յետոյ՝ Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին։ Ասկէ զատ կոյ նաեւ սա պարագան թէ Բեռլինպուրգի ամերիկեան դեսպան Պ. Մեյեր որ առաջ նոյն պաշտօնը կը վարէր Հռոմի մէջ, Իտալիոյ մարաքաղաքէն մեկնելուն առթիւները յայտարարած էր թէ Բեռլինպուրգի ժամանակուան հաշտութեան մասին Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորէն ալ պաշտօն առանձնած է, ինչպէս Պ. Ռուզվելթեն։ Կը լիշուի նաեւ թէ այն պահուն երբ Իտալիոյ Թագաւորը երկրագործական միջազգային հաստատութեան իր ծրագիրը հրատարակեց, չատերը յայտարարեցին թէ այդ ծրագիրը երբ իրականանայ, հաշտութեան ի նպաստ վճռական խօսք մը պիտի արտասանէ։ Արդ՝ Պ. Ֆորթիսի բարձրաձայնը գէթ մասամբ հաստատեց այդ պարագան։ Ասանք անչուշտ նշաններ են. ինչ պէտք է հետեւցնել առանցմէ. խնդիրը փոփուկ է։ Անտարակոյս Իտալիոյ Թագաւորը որ անձնական չատ սիրտ բարեկամութիւն մը ունի Ռուսիոյ կայսեր հետ, մեծապէս կը փափաքի իր այդ բարեկամութիւնը գործածել հաշտութեան օգտին համար։ Ուրեմն կարելի է, եւ նոյն իսկ հաւանական թէ իր այդ փափաքը ծանուցած ըլլայ Բեռլինպուրգի մէջ։ Սակայն ենթադրելով իսկ թէ Նիքոլա Բ. հաւանած եւ վճռեալ էմմանուէլ Թագաւորէն խնդրած ըլլայ կարծիքներ հասկնալ, պէտք չէ մոռնալ թէ հաշտութեան փորձերը այսօր, կ՚ընդհարին Ճապոնեաներուն ահռելու պահանջումն, որոնք չլսած են իրենց մեծադղորդ յաղթանակներէն։ Հետեւաբար, վերոյիշեալ նշանները արձանագրելով հանդերձ, պէտք է զգուշանալ Ռուսիոյ ու Ճապոնի միջեւ պաշտօնական միջնորդութեան մը կանխատես լլ բերէն։ Հռոմի ճարտնական դեսպան Պ. Օրիմա, Պ. Ֆորթիսի կողմէ հաշտութեան համար բարձակ պարպուելու պահուն, հարցուց իր քովը գտնուողներուն թէ ի՞նչ ըսած էր Իտալիոյ նախարարապետը որ այդքան կը ծիծաղուէր։ Երբ հարցուցին, Ճապոնի դեսպանը դէպքին ժպիտով մը պատասխանեց.— «Բարեբաղդաբար իտալերէն չեմ գիտեր, ուրեմն պաշտօնական բան մը չեմ իմացած։»

ԿԱՐՄԻՐԻ ՊԷՐԼԻՆԻ ՄԷՋ

Միջնորդութեան խնդիրը.—Ճապոնի պահանջումները — Ռուսիոյ կացութիւնը։

Գերլին, 11 յունիս.— Իրազեկ շրջանակներու մէջ չեն հաւատար թէ միջնորդութիւն մը կարենայ ընդունելի Ռուսիոյ կողմէ։ Նախ կ՚ըսուի թէ Ճապոնի պահանջած պատերազմական տուգանքը անոյշ գումար մը կը կազմէ։ Ճապոնները մոնոգլոներ դրեր են Պէրլին՝ տեղւոյն վրայ ուսումնասիրելու այն հարցանկը՝ որով երեսուներեքսան տարի, առաջ Ֆրանսա պատերազմական տուգանքը հաւաչ Գերմանիոյ, այս պարագան ցոյց կուտայ թէ Ճապոն ահագին պահանջումներ պիտի ընէ։ Ճապոնները իրենց անյուսալի յաջողութիւններէն, շատ մեծամեծ եղած են, խիստ ծանօթ պարագայ մը Ռուսիոյ համար որ, թեր ու դէմ կողմերը քննելով, կը մատնէ թէ ոչ միայն պատերազմին շարունակութիւնը հաշտութեան կնքումէն աւելի կարճաւորապէս պիտի չլլայ, այլ նոյն իսկ քիչ մը նեղաց ալ պիտի կրնայ ըլլալ։ Նաեւ նկատողութեան առնելով սա պարագան թէ բուսական հնարաւորութիւններ ունի ի վերջոյ յաղթելու Ճապոնեաներուն, քիչ քիչ ո.ժասպառ ընելով զանոնք։ Բնականաբար այս պարագան կը մղէ Ռուսիան երկարելու պատերազմը. բայց Պէրլինի մէջ դիտել կը տրուի որ այդ պարագան խնդրոյն մէկ կողմն է։ Ռուսիա պէտք է նաեւ փրկէ իր վարկը։ Գերմանական շրջանակներուն մէջ կ՚ըսուի թէ ուշարի մէջ ինչ պիտի ըլլայ Ռուսիոյ բարոյական հեղինակութիւնը, եթէ դաշնակցի դառնալու հանգամանքը ունենան, հիմնաւորեն կարելի չէ հաստատութիւնը կատարուած իրողութիւն մը նկատել։ Երկու կողմի պատուիրակներուն գումարման մասին ուսուցած լուրերու նայելով, Ճապոն իրեւ գումարման վայր նշանակած է Մ. Նահանգաց մարաքաղաքը՝ Ուաշինկթընը։ Այս լուրը հաստատման կ՚երթայ, քանի որ Պ. Ռուզվելթ առանձնաց հաշտութեան նախաձեռնութիւնը։ Այսու հանդերձ Ճապոն դեռ պաշտօնապէս բան մը չէ ծանուցած այդ մասին։ Ռուսիոյ ու Ճապոնի պատուիրակներուն նկատմամբ ալ դեռ պաշտօնական բան մը չկայ։ Միայն գերմանական թերթերը կը ծանուցանեն թէ Ռուսիոյ պատուիրակները պիտի ելան Ուաշինկթընի ուս դեսպան Բասէնի կամը եւ Թագիրի ուսական հեռակին դեսպան Պառոն Ռոզէն։

ԼՈՆՏՈՆ.— Քաղամարտ զօրավարին հրամանատարութեանը առակ դանուող Ճարտնական զօրաբանակին հարաւային արեւմտեան կողմի դիրքերէն հեռագիր են Ռուսերը։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.—Զեռնոտ չրջանակներուն մէջ կը հերքուի այն լուրը թէ Մանչուրիոյ մէջ զինադադար կնքուած է։ Մինչեւ հիմա զինադադար մը չկընքուելէ զատ, հաշտութեան մասին կատարուած բանակցութիւններն ալ դեռ նախնական վիճակի մէջ են։

ԼՈՆՏՈՆ.—Սէուլէն կը հեռագրեն թէ Ճարտնական երկու զօրաբաժիններ նոյն քաղաքը ժամաներ եւ յետոյ դէպ ի հիւսիս գացեր են։ Կը ծանուցուի թէ Ճարտնական բանակին հրաման տրուեր է՝ յառաջանալ եւ վիճակագրութեան վրայ յարձակելով զայն պաշարել։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Պ. Ռուզվելթ ընդարձակ յայտագիր մը ուղղեր է Ճարտնի կայսեր։ Թէեւ այդ մասին բան մը յայտնի չէ, սակայն կը կարծուի որ Պ. Ռուզվելթի կ՚ուզեսի զայն կարդալ եւ Պ. Ռուզվելթի ընդարձակ յայտագիրը մեկնաբանել Ճարտնի առաջարկած պայմանները։

—Թաքնիւն կը հեռագրեն թէ Քամիսարա ծովակալին հրաման տրուեր է ուսիկի սեղմել Վլատիվոստոքի պաշարումը եւ բուռն յարձակում մը կատարել։

—Ուաշինկթընէն առնուած հեռագրի մը նայելով, հաշտութեան բանակցութիւնները ընդհատուած են։ Ճարտն բացարձակապէս մերժած է Ռուսիոյ առաջարկութիւնը՝ հաշտութեան պայմանները։ բուն մեկ մասը մեկնաբանելու մասին։ Հետեւաբար հաշտութեան համար կատարուող բանակցութիւնները չի յաջողուիր որ արդիւնաւոր ելք մը ունենան։

—Հակառակ ռուս գործակալութեան հերքումին, սոյզ աղբիւրէ առնուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ ռուսական ու ճարտնական պատուիրակները Ուաշինկթընի մէջ պիտի դիմադրեն Պ. Ռուզվելթի պատուիրակ Պառոն Ռոզէն մեկ քանի օրէն Ուաշինկթընի կը ժամանէ։

—Անհրաժեշտ է այն զարմանքը թէ Ճարտնները յարձակողական պէտք ըլլան Մանչուրիոյ մէջ։ Օեռամ մարելալը որոշած է չարժումները դադրեցնել՝ մինչեւ որ ռուսերուն հաշտութեան բանակցութիւնները։

ԲԱՐԻԶ.— Այն լուրերը թէ Ռուսիոյ ու Ճարտնի միջեւ թշնամութիւնները առաջարար դադրած են, Բարիզի Սաքրանին մէջ լաւ տպաւորութիւն մը գործեց թէ՝ ռուսական եւ թէ ճարտնական արժեթղթերուն վրայ, որոնց գիները գտնուցիչ բարձրացում մը ունեցան։

—Հաշտութեան լուրը մեծ գոհունակութիւն եւ ուրախութիւն պատճառեց ռուսական բոլոր շրջանակներուն մէջ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Ռուսիա ակդուռնաքով կ՚ընդունի հաշտութեան մասին Ճարտնի պայմանները, սակայն բացարձակապէս կը մերժէ անոնց կարեւոր մէկ մասը՝ այսինքն պատերազմի տուգանքի հատուցումը եւ Վլատիվոստոքը միջազգային հանգանդիտի մը վերածելու խնդիրը։ Ուաշինկթընի մէջ բանակցութիւնները կատարուած պահուն ամէնէն աւելի այդ երկու կէտերը դժուարութիւններ առաջ պիտի բերեն։

Պ. ՏԷԼԵԱՆԻԻ ՄԱՀԸ

Արեւելքէն առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ Օնտեսսայի նախարարապետ Պ. Տելեանիի մահը։ Հանգուցեալ Պ. Թեսաբ Տելեանի 1826ին ծնած է Բալավրիքայի մէջ։ Արեւելքի իրաւաբանական վարժարանէն ուսքերի վկայական առնելէ ետքը կառավարական պաշտօնատարութեան մէջ մտաւ։ 1859ին ներքին գործոց նախարարութեան ընդհանուր քարտուղար եղաւ, 1862ին խորհրդատու ձայն ունեցաւ նախարարաց խորհուրդին մէջ։ Նոյն տարին գումարուած Երեսփ. ժողովին մէջ բանական նշանակութիւն մը ունեցաւ։ Ատոր վրայ արքային գործոց նախարարութեան պաշտօնին կոչուեցաւ, երբ առաջին 36 տարիներն էր Բ.ի ետքը Բարիզի հեղինակական դեսպան եղաւ։ Ուրեմն, պաշտօն մը զոր այսօր կը վարէ անոր եղբօրորդին՝ Պ. Նիքոլա Տելեանի։ Ամբ նորէն Աթէնք դառնալով արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնը առնէ։ Ժամանակ մը քաշուեցաւ եւ կարեւոր երկաթուղիներու մը հրատարակեց հելլենական իրաւագիտութեան վրայ։ Ցետոյ դանդաղ դանդիւն ներս մասնակցեցաւ։ 1885ին դանդիւն մը կազմեց, բայց տարի մը ետքը քաշուեցաւ։ Վերջին անգամ ալ նախարարապետութեան պաշտօնը կը վարէր։

—Աթէնքէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պ. Կանարաքի ներքին գործոց նախարար անուանուեր է Պ. Տելեանիի տեղ։

—Նախարարապետի պաշտօնը յանձնուած է արտաքին գործոց նախարար Պ. Սքուզէսի։

ՄԱՍՈՒՆԻ ԴՈՒՐԵՐ

Միջազգային դեսպանախարհուրդը.—Բանակցութիւններ Գերմանիոյ հետ.—Անգլիա եւ Աւստրիա։

Բարիզ, 11 յունիս.—Մարքի ֆառատվարութեան կողմէ Գերմանիոյ թեկնածութեամբ առաջարկուած միջազգային դեսպանախորհուրդին նկատմամբ Ֆրանսայի կառավարութեան տալիք պատասխանը այն տան պիտի պատրաստուի, որը Թանգերի ֆրանսական դեսպան Պ. Սէն-Ռընէ Թայլանտիէի տեղեկագիրը ստացուի։ Արդէն Լոնտոնի, Հռոմի եւ Մարքիայի դահլիճներուն պատասխանն ալ հոգիւ մէկ քանի օրէն յայտնի պիտի ըլլայ։ Ֆրանսայի արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ կ՚ուսումնասիրուին այն դիւանագիտական գրութիւնները որոնք իրեւ հիմ ծառայեցին 1880ին Մարքիայի մէջ կնքուած պայմանագրութեան։ Մարքիայի դաշնագրութեան 20.դ յօդուածը զ ը Գերմանիա առաջ կը բերէ դեսպանախորհուրդի մը գումարման գաղափարը պաշտպանելու համար, կ՚ըսէ.—«Մարքք ամէնէն նպաստաւորեալ ազգին արտադրութիւնները պիտի գործադրէ պայմանագրութիւնը սորա. գրող բոլոր ազգութեանց համար անխտիր»։ Այս յօդուածը Ֆրանսայի ներկայացուցիչին կողմէ առաջարկուած էր։ Գերմանիա 20.դ յօդուածը այնպէս կը մեկնէ թէ 1880ի պայմանագրութեան վրայ վիճաբանող եւ դայն ստորագրող դիւանագէտները լաւագոյն նկատի առած են բաց դուռի քաղաքականութիւնը։ Պէտք է, Ֆրանսական մեկնութեան այժ տալու համար, դիտել տալ թէ նախընթաց յօդուածներէն մէկը կը արտայայտէ որ պէտք է նկատողութեան առնել Ֆրանսայի ուելի ընդարձակ իրաւունքները իրեւ Մարքի դրացի ազգութիւն՝ երկար սահմանագլուխի մը վրայ։ Ֆրանսայի ու Գերմանիոյ միջեւ կատարուելիք բանակցութեանց առարկայ պիտի ըլլան այդ երկու յօդուածները։

—Մինչդեռ դեսպանախորհուրդին խնդիրը առկախ կը մնայ։ Անգլիոյ նախարարաց խորհուրդը իր երեկուան նիստին մէջ անուշադիր այս խնդրով զբաղեցաւ, սակայն յայտնի չէ թէ ինչ որոշում արուած է։ Պեռլինի մը սրայն մինչեւ հիմա նկատողութեան առաւ Մարքի առաջարկութիւնը, որուն այժ կուսայ Գերմանիա։ Այդ Պեռլինին է Աւստրիա-Հունգարիա։ Վիեննայի դահլիճը յայտարարեց Մարքի կառավարութեան թէ ներկայացուցիչ մը պիտի ղրկէ դեսպանախորհուրդին, եթէ տէրութեանց մեծամասնութիւնը հաւանի գործելու այդ եղանակին։ Ուրեմն Աւստրիոյ հաւանութիւնը պայմանաւոր է։

ԱԼՖՈՆՍ ԺԳ.Ի ԿԵԱՆՔԷՆ

Ինքնաշարժ կառքերը վտանգաւո՞ր են. — Ալֆոնս թագաւորը եւ ինքնաշարժ կառքերը։

Ինչպէս յայտնի է, Ալֆոնս ԺԳ. չատ կը սիրէ ինքնաշարժ կառքով պտտիլ։ Մայրը, Մարի-Քրիստին թագուհին ակդբան մտահոգութիւն յայտնեց եւ նոյն իսկ իր զուգին խորհուրդ տուաւ հրամայելու փոխարինութեան այն միջոցին որ բանական վտանգելից կը թուէր իրեն։ Երիտասարդ վեհապետը փորձած էր ապասնվել մայրը, բայց կէս մը միայն յաջողած էր։ Բալորովին դարձի բերելու համար, Ֆրանսա ուղեւորելէ առաջ, փառաւոր եւ ապահով ինքնաշարժ կառք մը նուիրեց մօրը։ Ալֆոնս ԺԳ. գան եղաւ երբ Բարիզ գտնուած միջոցին հեռագիր մը առաւ, որով էր մայրը կը ծանուցանէր թէ իր ազգկան՝ Մարիա-Թերէզա իշխանուհին (քոյր Ալֆոնս Թագաւորի) հետ Ֆոմբօ դղեակը մեկնած էր իր նուիրած ինքնաշարժ կառքով։ Հետեւաբար, ապահովեաւ առանց վախնալու որ պիտի վնասուի իր մայրը, Ալֆոնս ԺԳ. պիտի կրնայ իր սիրական սրտերին անձնատուր ըլլալ։

ԹՈՒՂԹԷ ՇԻՇԵՐ

Նոր տեսակ օիշեր՝ որոնք կարը անվարար կը պահեն.— Ապակիի օիշերեն գեղ. ա զանց։

Բնականաբար Ամերիկայի մէջ է որ կը չլնեն այդ տեսակ չլչեր։ Կարի պահելու կը ծառայեն եւ անվարի են։ Ամէն պարագայի մէջ՝ ապակիէ չիլչերէն գերազանց են, որովհետեւ մէկ անգամ միայն գործածելու՝ կարին ուրուելուն պատճառ չեն ըլլար։ Լաւ մը չպարպելուն կամ չգացուելուն համար։ Կանոնական ձեւ մը ունին այդ չիլչերը՝ խրամի կատարելապէս ամբարտի դրութեամբ մը օժտուած։ Զանոնք ամրացնելու եւ կարին հետ ուեւ է չիսամ արդիւնելու համար անթափանց եղած են 100 տարիներ առաջուն թեամբ բարձրիկ ոգեղանքով մը։ Թուղթէ՝ չիլչերուն գործածութիւնը սովորական է Ֆիլատելֆիոյ մէջ։ Այդ քաղաքին ազգաբնակները մտքերագանական վերլուծումներ կատարելով ապացուցած են թէ կարը չատ լաւ կը մնայ թուղթէ չիլչերուն քան ապակիէ չիլչերուն մէջ։ Ամերիկացիները արդէն իսկ չեն թաղեր ուեւերը եւ տիներ։ Թուղթին այս նոր կիրառութիւնը օ՛չ նուազ հանճարեղ ու օգտակար է։

ԴԼՊԻ ՀԻՒԻՍԱՑԻՆ ԲԵՒԵՌ

Առաւախուսը Օրլեանի դուքսին.— Պատրաստութիւններ։

Թրամսլէն կը հեռագրեն թէ Օրլեանի դուքսին կողմէ կազմակերպուած արշաւախումբին անդամները այդ քաղաքը հասեր են, ուր կը դանուի արդէն Պելգիքա որ ուուսա կ՚ուզէ։ Երեք նաւակներ՝ դուղեր կ՚ընկերանան նաւապետին՝ տարուցեալ երկիրները ճամբորդելու համար։ Պելգիքա կատարելապէս պատրաստուած է եւ միայն չնները կը պակսին, որոնք առաջ դաշտերու մէջեն ճամբորդելու կը յանգեցուին։ Նոր-Զելանտայէն պիտի առնուին չնները։ Օրլեանի դուքսը մեծ խնամք տարած է, որպէս զի իր ընկերները ամէն հանգիստ վայելեն նաւուն մէջ։

ՈՒՂԵՂԱՏԱՊ

Համաճարակին զոհերը Նիկոլրիալի մէջ.— Ասիոյ պատճառը։

Հիւսիսային Նիկոլրիալի մէջ ուղեղատապը մեծ աւերներ կը գործէ։ Շատ մը բնիկներ մահեր են այդ համաճարակէն։ Կ՚ուսումնասիրուին այն դիւանագիտական գրութիւնները որոնք իրեւ հիմ ծառայեցին 1880ին Մարքիայի մէջ կնքուած պայմանագրութեան։ Մարքիայի դաշնագրութեան 20.դ յօդուածը զ ը Գերմանիա առաջ կը բերէ դեսպանախորհուրդի մը գումարման գաղափարը պաշտպանելու համար, կ՚ըսէ.—«Մարքք ամէնէն նպաստաւորեալ ազգին արտադրութիւնները պիտի գործադրէ պայմանագրութիւնը սորա. գրող բոլոր ազգութեանց համար անխտիր»։ Այս յօդուածը Ֆրանսայի ներկայացուցիչին կողմէ առաջարկուած էր։ Գերմանիա 20.դ յօդուածը այնպէս կը մեկնէ թէ 1880ի պայմանագրութեան վրայ վիճաբանող եւ դայն ստորագրող դիւանագէտները լաւագոյն նկատի առած են բաց դուռի քաղաքականութիւնը։ Պէտք է, Ֆրանսական մեկնութեան այժ տալու համար, դիտել տալ թէ նախընթաց յօդուածներէն մէկը կը արտայայտէ որ պէտք է նկատողութեան առնել Ֆրանսայի ուելի ընդարձակ իրաւունքները իրեւ Մարքի դրացի ազգութիւն՝ երկար սահմանագլուխի մը վրայ։ Ֆրանսայի ու Գերմանիոյ միջեւ կատարուելիք բանակցութեանց առարկայ պիտի ըլլան այդ երկու յօդուածները։

ԿՂԶԻՆԵՐՈՒՄ ԴՆՈՒՄ

Քուպայի մօտ զսնուած կղզիները.— Մ. Նահանգաց ոնՅնզուրիւնը.— Քուպայի. ներու մասնոյուրիւնը։

Բուվիկաւոնս կղզին, Քուպայի հիւսիսային կողմը, ամերիկեան Ընկերութեան մը կողմէ գնուեր է։ Քուպայի մէջ մասնաստութիւն կը դրամ՝ ամերիկեան այս առանձնութեան համար։ Արդէն իսկ Բէն կղզին, հարաւակողմը, գրեթէ ամբողջովին կը վերաբերի Ամերիկացիներուն, որոնք կը պնդին թէ իրաւունք ունին ձեռք ձգելու այդ կղզին, քանի որ անոր սեփականութեան խնդիրը առկախ մնացած է Բարիզի դաշնադրին մէջ։ Ամերիկան խորհրդարանը երեկ տարի է վեր կը քննէ խնդիրը, սպասելով որ ժամանակը գտնէ իրեն համար։

ԳՈՂԵՐՈՒ ԻՇԽԱՆԸ

Հոչակաւոր գողի մը մահը.— Կարեւոր գողութիւններ։

Տարիի իշխաններուն քով Մ. Նահանգները պարծէին ունենալ գողերու իշխանը։ Պանքները կողոպտող ամէնէն մեծ գողը՝ Ճիմմի Հոբ մեռեր է Նիւ-Եորքի մէջ, վարսաւորիչը տարեկան։ Զգուլցուցեց գողութիւններ կատարած եր, ինչպէս 7,500,000 ֆր.՝ Պէնէվոլենկ Սէվինկս Իսթիթիւշընին։ Դատական հետաքննութիւնէ ապացուցաւ, այդ գումարը վերադարձնելով պարդապէս։ 500,000 ֆրանքի գողութիւնները անոյշ եղ հանգարեալին իր կողմէ։ 1878ին, իր խումբով, 15 միլիոն արծաթագիր գողց

—Պ. Ֆրէման հազիւ հազար հինգ հարիւր ռուբի հաշուած էր ապակիներու կարտէլէն առաջ եկած մեծ ոսը, մինչդեռ ապակիի վաճառական Անմէտ պէյ մէկ երկու օրուան մէջ երեք հազար երկու հարիւր ռուբիի վաճառում ըրած է, թէեւ չէ կրցած գոհացում տալ եղած բոլոր խնդրանքներուն։

—Ապակիի ապառումը այնքան շատցած է որ Կ. Պոլսոյ վաճառատուներէն մէկը հեռագրով հարիւր լիրանոց հազար ֆր.ի ապրանք ապսպրած է եւրոպական գործարաններուն։

ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ ԵԼՄՏԱՑՈՒՑԸ.— Այսօր հեռեւեալ Պալճուանական Զեկոյցը հրատարակուած է.

«Կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ դատական նախարարին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած էր, որպէս զի ելմտական 1321 տարուան ընդհանուր ելմտացոյցին նկատմամբ նախարարաց Խորհրդին կողմէ մատուցուած տեղեկագրին մէջ նշանակուած սա տրամադրութիւնները թէ մինչեւ 1320 տարուոյն վերջը եղած պարտքերը որոշ համեմատութեամբ մը հատուցանելու համար պարտաթուղթեր չրջանառութեան հանուին, եւ նոյն ելմտացոյցին բացը մասամբ գոցելու համար պալճուանէրու եւն. ամսաթոշակներէն առնական տուրք գանձուի, զանց առնելով՝ ելմտացոյցին մէջ առանց փոխարէնի մնացած գումարներուն համար ուրիշ միջոց մը գտնուի. նաեւ նոյն տեղեկագրին մէջ տրամադրութիւնները զարգացուին։ Վերոգրեալ յանձնաժողովին տեղեկագիրը Վեհ. Սուլթանին մատուցելով Ն. Վեհափառութիւնը հրամայեց որ նախարարաց Խորհուրդին կիրակի օրուան նիստին մէջ ըստ այնմ խնդիրը նկատողութեան առնուելով, որոշումը մատուցուի, եւ վերոյիշեալ երկու տրամադրութիւնները որոշմանց կարդէն չնչուին»։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, մէյմէկ ամսաթոշակ պիտի վճարուի կառավարական բոլոր պալճուանէրուն։

ԾԽԱՀՈՏԻ ՌԷՅԻՆ.— Նոյն Ֆրայք Բրեսսի կը ծանուցանէ թէ Ռէյնի վարչութիւնը 1904-1905 տարեշրջանին համար այս տարի տասնչորսին ֆր. չահաբաժին պիտի տայ։

ԵՂԵՌՆԱՅԱՏ առեալը ի բացակայութեան դատելով Մուսթաֆա Բաղչա անձն՝ որ Պուլկարիա փախած եւ թշնամական հրատարակութիւններ ըրած ըլլալուն համար ամբաստանուած էր, դատապարտց զայն մշանկական բերդարգելութեան, քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու եւ տասնուամեայ քանդակ։

Պ. Պէրթէ, Հանրային Պարտքի վարչութեան մէջ ֆրանսական պատուիրակը, երէկ, Բարիզէն կ. Պոլիս դարձաւ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Բուլղարիի նահանգներուն զանազան կողմերը երեւան եկած յոյն ազգակներէն նիրհոլս ապանուեր է կայս. զինուորներուն կողմէ. ուրիշ չորս ազգակներ ալ ծերբակալուեր են։

—Սէլանիկի չրջակայքը լերան մը վերայ կայս. զինուորներու եւ պուլկար ազգակներու մէջեւ ընդհարում մը կատարուելով, ազգակներէն տասը ու տասնոց պեռը, սպանուեր են։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ նահանգներուն բնակիչներէն այն Պուլկարները որոնք Պուլկարիա գացած էին, մեծ մասամբ իրենց տեղերը վերադարձած են եւ իրենց անձնական գործերովը կը զբաղին։ Տաճարի չվերադարձողներն ալ, իրենց խնդրանքին համաձայն, կայս. կառավարութենէն արտօնեցան՝ իրենց տեղերը վերադառնալ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ չու�–Տրվէկեան դեսպան Պ. Պէք Ֆրիու նոյն պալճուով Վիէննա փոխադրուած ըլլալով, քանի մը օրէն Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։ Անոր յաջորդ կարգուած է Լոնտոնի դեսպանատան խարհրդականը։

ՀԱՑՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ մէջ երկաթուղիի նոր կայարան մը չինելու համար մատուցուած յատակագիծները վաւերացան հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան կողմէ։ Շէնքը արտաքոյ հանգ պիտի կատարուի։

ԱՆԱՏՈԼԻԻ երկաթուղիին վրայ, Էսկիշիրի եւ Մուլիքալէի միջեւանը, գիծերը չորս հարիւր մէթրի չափ մեծացուցան վերջին անձրեւներէն, որով Հայոյ Փաշային Էսկիշէհիր եւ Էսկիշէհիրէն Ենիկիւրի գացող կառքերը նոյն տեղը մնացած են։ Հետեւաբար Հայոյ Փաշային վայրաչափ մը եւալին զրկուեցան, նորոգութիւն կատարելու եւ ուղեւորները փոխադրելու համար։

ՑՈՅՆ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐ.— Բնիկ Թրապիզի Տիկին Ավրամովի որ վերջերս Աֆէնքի մէջ մեռաւ, 45,000 ռուբլի կրոնական է բարենպատակ հատուցումներու։

—Էսիրնէքի յոյն վաճառական Նէթոբ Զանքալի որ Եգիպտոս կը գտնուի, 2500 ոսկի նուիրած է՝ Էսիրնէքի նահանգին մէկ քաղաքին մէջ վարժարան մը կառուցանելու համար։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ռազմ., երէկ առաւ., Շերքէքիի 48 թիւ չոգնաւը ընկղմեց մակոյկ մը որ կեռասի կողմէն բեռցած էր։ Մակուկավարը՝ Մէհմէտ ազատուեցաւ. իսկ բեռները ծովին առկը գացին։

ՈՃԻՐ ՄԸ.— Այս առաւ. ժամ 1ին Ղալաթիա Բէմեր Ալիը, գինեպան Իսալիա իր խանութը նստած պահուն, Գրամանը Եարկի գինով վիճակի մէջ ներս մտաւ ու սկսաւ հայհոյել։ Իսալիա ալ պատասխանեց։ Եարկի դաշյունը քաշելով մեռց գինեպանին ոչխին մէջ եւ ոչխը հանեց։ Ուրիշներ օգնութեան հասան եւ դաշյունը ձեռքէն առնելու պատճառ դալն ձեռքէն վիրաւորեցին։ Եարկի ձերբակալուեցաւ։ Վիրաւորին հարկ եղած նպաստները դարմաններուն եղան։

ԲՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷՒ Ղ.ալաթիոյ, Պալատ ու Բերոյի ճիւղերը գոց պիտի ըլլան, լուսաբանիկ երկուշաբթի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բազաք. Ժողովը գումարուցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խարիզարանը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին եւ ասնապատութեամբ Եուսուֆեան Տիգրան էֆ.ի։ Ներկայ էին Խաչիկեան, Տէր Ներսէսեան, Աճառեան եւ Տէմիրճիպաշեան էֆ.ները։ Ս. Նախագահը հաղորդեց Բէնդերպուրէնէն ու ինչն հասած հեռագիր մը, որ կը գուժէր Պ. Կարապետ Եղեռնցի մահը, եւ լիշատակեց այն մեծամեծ եւ արդիւնաշատ ծառայութիւնները զոր բարիշատակ Եղեռնց մատուցած էր ազգ. հատատութեանց։ Ժողովը խորին ցաւով լսեց այս մահուան գոյժը, եւ Ս. Նախագահ հոր յանձնեց հնոգրաւ յայտնել Ժողովին վշտակցութիւնը՝ հանգուցեալին ազգականաց։— Ս. Նախագահը Խաչ Ժողովին որոշման համաձայն ծրագրած ըլլալով Ս. Երուսաղէմի հաշուոյ քնիչ յանձնաժողովի պաշտօնը գծել հրատնգը, ներկայեց Ժողովին, որ ուշադրութեան առնելով զայն, յայտնեց իր հաւանութիւնը, ինչպէս որ կրօն. Ժողովն ալ հաւանած էր արդէն։—Խաղիզի Գալֆեան Ազգ. Ս.բանցի վերաշինութեան հաշիւները, որոնք մատուցուած էին յանձնաժողովին տեղեկագրով, Տաճաս. Խարիզարս զրկուած էին ի քննութիւն։ Տաճաս. Խրտնդրը իր քննութեան արդիւնքը տեղեկագրած, հաշուոյ օրինաւորութիւնը հաստատած եւ յանձնաժողովին աշխատութիւնը գնահատած ըլլալով, Ժողովը որոշեց իր գոհունակութիւնը յայտնել Յանձնաժողովին։— Վանայ ատամեայ Բազաք. Ժողովը հրաժարած ըլլալով, Ժողովը ընդունեց այդ հրաժարականը եւ որոշեց զայն ի նորոյ կազմելու համար քնարելոց ցանկ մը պահանջել առաջն. փոխանորդէն։— Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ մէկ քանի լարաբերական խնդիրներով։

—Վաղն առաւօտ մայրաքաղաքս կը հասնի Իզմիրի Առաջնորդ Տ. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեան։

—Պ. Կարապետ Եղեռնց որուն մահը ծանուցինք երէկ, 1835 տարի.ին ծնած է Թիֆլիզ, ուր նախնական կրթութիւնը առած է։ Յետոյ Լազարեան Ճեմարանի մէջ կատարելագործած է իր ուսումը եւ քիչ հաքը նոյն հատատութեան արեւելեան լեզուաց դասատու կարգուած է։ Այդ միջոցին, ինքնաշխատութեամբ զարգացուցած է իր ուսումը. այնպէս որ արժանացած է Մաքսարարութեան տեղատեսին։ Լազարեան Ճեմարանի մէջ իր դասախօսի պաշտօնը ձգելէ հաքը Բեռերպուրգի փոխադրուած է, ուր ուսանողներու յատուկ օթեւան բացած է, որ կարճ ժամանակ մը տեւած է. յետոյ Ռուսիոյ կրթական նախարարութեան մէջ պաշտօնի կոչուած է իբր պրպտ գրագիր. հոն ալ ինքզինքը գնահատել տալով, հետահետ ունեցած է պաշտօնի բարձրացումներ, պատական վարժարանաց քննիչ եւ յետոյ իր ասպարէզին մէջ հեռզհեռ յառաջանալով մինչեւ կրթական նախարարութեան խորհրդական պաշտօնին կոչուած է։ պատուուելով կարգ մը աստիճաններով եւ պատուանշաններով։ Վերջերս գրեթէ գործօն ծառայութենէ դադրած էր, միայն կը վարէր հանրային կրթութեան Ժողովոյ անդամակցութիւնը։

Պ. Կարապետ Եղեռնց, որուն ծառայութիւնները գնահատած են ռուս պետութեան կողմէ, իբր զատակ Հայ Եկեղեցոյ չէ թերացած նաեւ իր եկեղեցական պարտականութիւններուն մէջ, իր միջոցներովը եւ խարհուրդներովը օժանդակելով կրթական գործին, եւ գրական գործունէութեամբ մը հայ բանասիրութեան։ Ինքն էր որ պատճառեաց Սանասարեանի կամկին եւ նոյն վարժարանին հատատութեանը՝ կարեոյ մէջ։ Ն.ոյնպէս ինք բարոյական հիմնադրին է Իզմիրեանց գրական մրցանակին ու աղկանց կրթութեան լուսակեալ նպաստին որ ամէն տարի կը տրուի դարձեալ ազգ Իզմիրեանցի կամկին զօրութեամբ։ Պ. Եղեռնց երբեք չդադրեցաւ իր ուսումնասիրութեան առարկայ ընելու Սանասարեան վարժարանը իբր գլխաւոր կամկատար Սանասարեանի, եւ ըստ ինչ որ կարելի էր ընել։ Այդ տարիներով էր որ քանի մը անգամ այցելեց Պոլիս, վարժարանին գործերը տեսնելու համար։ Այդ հատատութեան նկատմամբ իր սէրը եւ համակրութիւնը ուրիշի զորաւոր էր որ իր քրոջ մահուանէն հաքը իբր ժառանգութիւն իրեն ինկած 30,000 ռուբլին չափ գումար մը տրամադրեցաւ Սանասարեան վարժարանին, ուր նոր հիմնադրութեան պատճառը ըլլալէն հաքը անոր բարերարներէն մէկն ալ ըլլալով։

Սանասարեանցի կամակատարներէն երկուքին՝ Պ. Գէորգ Սանդուկեանցի եւ Պ. Լեւոն Տիգրանեանցի մահուամբ միակ կամակատարը կը մնար Պ. Կարապետ Եղեռնց՝ որուն մահուամբ կամկին գործադրութեան հոգը կ'անցնի Պուլսոյ հնամակալութեան, որուն նախագահն է Ս. Պատրիարքը և. ատենապետ է Վահ. Դարբիել էֆ. Ներառեալներն։ Սանասարեան կամկի գումարին կէսին ուելին կը մնայ Բերոպուրգի պետական դրամատան մէջ, պետական պարտաթուղթերու վերածուած. մնացեալ մասով Պուլսոյ մէջ իսմայիլ փաշա խանը գնուած է։

Պ. Եղեռնց ամուրի էր։ Հանգուցեալը Պոլիս այցելած ժամանակ մասին ճանչցած ըլլալով Նորատունկեան էֆ.ն՝ մեծ հարգանք ունէր անոր օրինակաւոր հմտութեան, ազնուագոյն եւ ալ եւ ալ բարեմասնութեանց մասին եւ կամկին գործադրութեան հոգը Թաւրիզի մէջ Ս. Պատրիարքին հետ Ն. Վահանեան թողած էր։

Սանասարեան վարժարանի հնամակալութիւնը մտադիր է հանգուցեալին հոգիին ի հանդիպ Ս. Պատարագ մատուցանել տալ Ս. Պատրիարքին։

Ս. Պատրիարքը հեռագիր մը ուղղելով Բերոպուրգի, պետական դրամատան Տէրէնին, հանգուցեալին մահուան թիւ իր ցաւակցութիւնն յայտնած եւ տեղեկութիւն ուզած է անոր հիւանդութեան եւ մահուան պարագաներուն մասին։ Ն. Սրբազնութիւնը նոյնպէս հեռագրաւ իր ցաւակցութիւնը յայտնեց հանգուցեալին պարագաներուն։

—Ազգ. Կեդրոնական վարժարանի չրջանաւարտից բերանացի քննութեանց առաջինը։ որ էր կրօնագիտութիւն եւ եկեղեցական պատմութիւն, տեղի ունեցաւ երէկ։ Կեդր. վարժարանի մէջ այս տիւրը կ'ուտանդէ Տ. Սահակ Ա. քհ. Տէր Սարգսեան։ Երէկի քննութեանց միջոցին չրջանաւարտից ասուած պատասխանները գոհունակութիւն պատճառեցին ներկայ քննիչներուն որոնց մէջ կը նշմարուին Երէցեան, Վահանեան, Վանքեան Սրբազանները, եւ Տէր Վահան վրդ. Պարիզեանցի, Տ. Վահան վրդ. Յակոբեան, Տ. Տիրայր վրդ. Մարգարեան, ինչպէս նաեւ աշխարհական դասէն Մարկոս էֆ. Աղաբէկեան եւ Մարկոս էֆ. Նաթանեան։

—Ս. Պատրիարքը երէկ, Բազ. Ժողովէն առաջ, Պատրիարքարան իջնելով նախագահեց Տնտես. Խրտնդրին որ զբաղեցաւ գլխաւորապէս կեդր. տնտեսի պետութեան խնդրով։

—Մանչէսթրի Նորընթեր հագեւոր հովիւ Յարութիւն քհնյ. Եղիվարդեան ընտանեօք անցեալ շաբաթ Իզմիրէն իր պաշտօնատեղին մեկներ է։

—Երուսաղէմի հաշուոյ քնիչ Յանձնաժողովին անդամներէն Աշչակ էֆ. Գաբրիէլեան հրաժարական ղրկեր է։

—Երուսաղէմի վանուց Նորագաղմ Տնօրէն Ժողովը Ս. Փրկչի եւ Ս. Առաքելոց Յակոբեանց վանուց տեսչ Տ. Հովսեպ Վ.ին տեղ՝ նոյն կրկին վանուց տեսչ կարգեր է Ս. Հրեշտակապետի վանուց սահմրդ տեսչ Տ. Սամուէլ Վ.ը։

ՀՕՄ ՍԳՈՒԼԻ ՀԱՆԴԻՊԸ

Երէկ, կէս օրէ վերջ, Սկիւտար ամերիկեան ազգանց վարժարանին չրջանաւարտ կարգին վկայականներու բաշխման հանդէսը տեղի ունեցաւ վարժարանին օրահին մէջ։ Կը նախագահէր ամերիկեան դեսպան Մր. Էջլմոն։ Ներկայ էին ամերիկեան հիւպատոս Մր. Տիքինսը, Հայոց եւ Յունաց Պատրիարքարաններէն եւ Պուլկար Էկզարքարանէն ներկայացուցիչներ, ուսուցչական հիւրերուն ծնողքները, ազգականները եւ համակրողներու խումբ մը։

Դպրոցական երգերէ վերջ դասախօսութեան վրայ հատ մը խօսեցաւ Ա. պլբարնի ուսուցիչներէն Բրօֆ. Ռամզի։ Յետոյ դպրեալ երգեր՝ միշտ դաշնակի ընկերակցութեամբ, եւ ապա վարժարանին Տնօրէնուհին Տքր. Բէթրիք չրջանաւարտի վկայականները լանձնեց ինքը օրիորդներու որոնք այս տարի լրացուցած են իրենց ուսմանց ընթացքը։

Յետոյ գրին մէջ հեռեւեալ կարգով նշանակուած էին չրջանաւարտ օրիորդները.

Օրիորդք.
Մանանկի Ռ. Յ. Պէրպէրեան
Տէսրինա Էլիաս
Վարդանի Լուզքանեան
Նոյեմի Բրիկեան
Գեղանոյշ Գ. Գավաքեան
Անա Նովոթնի
Էլեոնորա Բալեոլոկ
Վիքթորիա Բարեանա
Մաբի Յանոֆ։

Հայ չրջանաւարտներէն Օր. Լուզքանեան միայն Այնթապցի է, միւսները Կ. Պոլսեցի։ Մէս Բէթրիք լրդրդրեց իր չորջանաւարտները որ վարժարանին մէջ իրենց ուած դասախօսութեան համաձայն վարեն իրենց կենցաղը, հանգարիմ մնալով իրենց արուած սկզբունքներուն, եւ բարձր պահելով կնոջական պատիւը։

Հայ չրջանաւարտ օրիորդներուն ուսարանական ճառերը եղած են հետեւեալները, որոնք ասկայն չկարդացուեցան, ըստ սովորութեան.

Ուսուցչապետ Ռեթէս էֆ. Պէրպէրեանի դասատու Օր. Մանանկի Պէրպէրեան համամասական ուսումնասիրութիւնը ըրած է Վիքթոր Հիւկոյի եւ Ալֆրէտ տը Միւսէի, իբրեւ քնարերգակ բանաստեղծներ։ Օր. Գեղանոյշ Գ. Գավաքեան գերմանիատասէր Սբինդլոյի վարդապետութիւնները ի գիր առած է, պարզելով առնոր սկզբունքները, ժամանակակից իմաստասիրական դպրոցին վրայ երկար տեսութիւններով։— Օր. Նոյեմի Բրիքեան Գողճան երգերու եւ Շարականներու վրայ գրած է ընդարձակ ուսումնասիրութիւն։— Օր. Վարդանի Լուզքանեան գիտական նիւթ մը ընտրած էր, չնչառական դրութեան զարգացումը։

Հանդէսին վերջ ներկայ հրաւիրուեցան վարժարանին ընդունելութեան սրահը, ուր պատասխրութիւններ եղան։

Այրի Տիկին Մարիամ Ա. Գարամանեան, Այրի Տիկին Թագուհի Յ. Գարամանեան, Օր. Արիքազ Յ. Գարամանեան, Տէր եւ Տիկին Յարութիւն Գարամանեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս Բաքրճեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Արամ Գարամանեան եւ զաւակունք, Այրի Տիկին Մարիամ Թաշճեան, Տիկոր Շնորհ Թաշճեան, Տիկոր Յակոբ Զալամանեան, ինչպէս նաեւ Գարամանեան, Թաշճեան, Բէնպէճեան, Թագաւորեան, Պալաթեան եւ Ղազարեանեան ընտանիքները ցաւօք տրամ կը ծանուցանեն դառնագէտ մահը՝

ՅԱԿՈԲ ԷՖԷՆԴԻ ԳԱՐԱՄԱՆԵԱՆԻ

որ կնքեց իր մահկանացուն ի Բարիզ, Բլ., 16|29 Մայիս 1905։

Յուղարկաւորութեան թաղման արարողութիւնը պիտի կատարուի վաղը՝ ուրբաթ, 3|16 Յունիս, ժամը 7 ½ին (Ք. Թ.), Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ, ուր փոխադրուած է հանգուցեալին մարմինը եւ ուրկէ պիտի ամփոփուի Շիշլիի Ազգ. գերեզմանատունը, իր ընտանիքի յատուկ դամբարանին մէջ։

Բերա, 2|15 Յունիս

Մանոր.— Կը խնդրուի ծաղկեպսակ չղրկել։

Մահագրի չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայ իբր այն նկատել։

Այսօրուան Հեռագիրները

ԱՅԼԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲԵՆԴԵՐՊՈՒՐԳ, 14 յունիս.— Հեռագրական գործակալութիւնը կ'ըսէ.— «Ուսիինկիքէնէն առնուած հեռագիր մը նայելով, ամէնէն հաւանական է որ Լահէն ելլայ երկու պատերազմիկներու պատասխրանքներուն գումարման վայրը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռիւբէր կ'իմանայ թէ Ուսիինկիքէնի ճարտնական դեսպանը հեռագրեր է իր կառավարութեան թէ Ռուսիոյ լիազօր պատասխրակ կարգած է Բարիզի ռուսական դեսպան Պ. Նելիսովը՝ Ճապոնի կողմէ կարգուելիք պատասխրակին հետ բանակցելու հաշուութեան պայմաններուն վրայ։

—Ուսիինկիքէնէն կը հեռագրեն Ռիւբերի թէ պաշտօնական չրջանակներու մէջ կը վախցուի թէ մի գուցէ ռուսական պատասխանը գոհացում չտայ Ճապոնի։

—Նոյն գործակալութեան ուղղուած երկրորդ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պ. Ռուզվելտ կը հերքէ այն զրոյցը, որուն համաձայն հաշտութեան բանակցութիւնները ընդհատուած ըլլան։

ԲԱՐԻԶ.— Բեդերպուրգի մէջ կը հերքեն անգլիական գործակալութեան մը կողմէ հրատարակուած այն լուրը թէ Ռուսիոյ իր պատասխանը բերանացի զբրկած ըլլայ Պ. Ռուզվելտի։ Առաջին վայրկեանին Զարը իր հաւանութիւնը հեռագրով հաղորդած էր Ուսիինկիքէնի ռուս դեսպան Ռոսէնի կամքին, որ փութացած զայն զեկուցանել Պ. Ռուզվելտի, սակայն Ռուսիոյ գրաւոր պատասխանը քիչ վերջը ժամանեց Մ. Նելիդով նախագահին ձեռքը։

—Ուսիինկիքէնէն կը հեռագրեն թէ Պ. Ռուզվելտի համաձայն է որ Ճապոն, հաշտութեան կնքման փափաքող ըլլալով, չփնտրար եւ Ռուսիոյ կողմէ ընդունուելիք պայմանները պիտի առաջարկէ, եւ թէ հաշտութիւնը պիտի կրնայ կնքուիլ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Օտամա մարէշալը կը հեռագրէ Թոքիո թէ իր բանակը լրմբնթաց, բայց լրջութեամբ կը շարունակէ իր յառաջխաղացութիւնը եւ թէ Ռուսերը եռ մղուած են ամէն լարանակութիւն։

—Կուն–Զա–Լինէն կը հեռագրեն թէ Ռուսերը պաշարուած են։

ԲԵԴԵՐՊՈՒՐԳ.— (Պատասխանակ).— Լինիեվիչ զօրավարը յունիս 13 թուականով հեռեւեալը կը հեռագրէ Ռուսիոյ կայսրը.— «Յունիս 11ին, ճակատամարտ մը եղաւ, մեր զինուորները յաջողեցան գրաւել Սէֆենթալը, Թիլիբուն եւ Զաքենին։ Նոյն օրը մեր զօրամասերը լաւաղացաւ դէպ ի Զահէրլի մտ դրաւնած ելանելու։»

ԼՈՆՏՈՆ.— Նախագահէն հեռեւեալը կը հեռագրեն Ռիւբերի.— Բոնբրոմա, Ռեհեթվենաքի ծովակալին նաւատորմին երկու հրանդանոց–նաւերէն մէկը, որոնք Սոսպո տարուած էին՝ ճակատամարտին ռազմագիտական կերպով մասնակցած ըլլալուն համար, տրմանուցաւ, այսօր ճամբայ ելաւ դէպի Շանկայ։

ԲԵԴԵՐՊՈՒՐԳ.—Առաջի օրը Զարսքոյէ–Սելոյի մէջ զինուորական մեծ խորհուրդ մը գումարուցաւ կայսր նախագահութեամբ։ Հաշտութեան կամ պատերազմի վրայ, կարծիքները չառ բաժնուած են։ Ի մէջ այլոց նիքոլա մեծ դուքսը, պատերազմական նախարար Սախարով զօրավարը եւ Կրիբենպերգ զօրավարը պատերազմը մինչեւ վերջը շարունակելու համար քաջ ասին։ Վլատիմիր, Ալեքսի եւ Միխայիլովիչ մեծ դուքսերը, Ավելան ծովակալը եւ ուրիշներ հաշտութեան կողմէ էին։ Կայսրը կարծիք չյայտնեց։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ուսիինկիքէնէն կը հեռագրեն Տիկին Թիկկերեաքի թէ Ռուզվելտ նախագահը եւ զայն չընդունողները չատ լաւատես են եւ հաստատապէս կը կարծեն թէ հաշտութիւնը մօտալուտ է։

ՈՒԱՇԻՆԳԹՈՆ.—Կ'ըսուի թէ ճարտնական պատասխրակը պիտի ըլլայ Իթօ մարքիզը։

ԲԱՐԻԶ.— Ժուրնալ կը յայտարարէ թէ Պ. Վիթէ ըսեր է որ առկուն զինադադարի համար խնդիր եղած չէ։ Այդ յայտարարութիւնը անհաւանական կը նկատուի։

—Բեդերպուրգէն կը հեռագրեն Մարքիզ թէ Ռուսիա մեծ կարեւորութիւն կուտայ այն խնդրին թէ զինադադար տեղի չունենայ, վասն զի իր այժմիւրը բուսական են պատերազմը չանհանգիստելու եւ թէ զինադադար մը ալ տեղի ունենայ, պէտք չէ դադրեցնել Լիիեվիչի զօրավարին համար նոր զինուորներու առաքումը, յատուկ կայ ճակատամարտին համար որ մօտալուտ կը նկատուի։

—Էրիեր կ'ըսէ թէ Օտամա մարէշալը զինադադար չուզեր, գէթ մինչեւ որ ձեռք բերուի արդիւնքը այն ճակատամարտին զոր առաջադրած է կատարել մօտերս։ Նոյն թերթը կը ծանուցանէ նաեւ թէ առաջ աղբիւրէ ստանուած տեղեկութեանց նայելով Ճապոն բնաւ հաշտութեան պիտի չուտանի, առանց պատերազմական բաւարար ապացոյցի մը՝ գոցելու բոլոր ծախքերը եւ այդ առթիւ եղած փոխառութիւնները որոնք մինչեւ հիմա 850 միլիոն ֆր.ի կը հասնին։

(Մենք հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիրերուան Հեռագիրներուն մէջ։)

ԱԹԷՆԷ.—Յունիսասանի երեսփ. ժողովին մէջ տեղեկագիրը լուծեալ չեղաւ. ով դրուատաց հանգուցեալ Պ. Տէլիանին։

—Հանդուցեալին բնակարանը ուսանող մը դրած է. երէկ եւ այսօր հաղարաւոր անձեր գացին։

—Երկիրս թագաւորն ալ գնաց Պ. Տէլիանիի բնակարանը, ուր կէս ժամաչափ մնաց հանգուցեալ նախարարապետին մայրենի օտ։

ՃԻՊՐԱԼԹԱՐ.— Անգլիական զրահաւորի մը մէջ ռումբ մը պայթելով, տասնեւութ հոգի վիրաւորուեցան, որոնց տասնըվեցէկը ծանրապէս։

ՆԻՒՅՈՐՔ.—Հունգարիոյ մէջ Ֆրէերվարիի դատիճը ամբաստանաւ. կիրակի օրը դատիճը երդումը պիտի կատարէ եւ ելեկտրաբար, եռելիճ տրիդուաքոյին յանդգնութիւնին մէկ օր առաջ, դատիճը պիտի ներկայանայ Երեսփ. ժողովին։

ՊՐԷՍԼԱՒՈՒ.— Մեծանուն վիրաբոյժ Մրքուրիլ մահաւ խլեցրէ (քանէր) 55 տարեկան։

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Ռուվիէ տրաքին գրծոց նախարարութեան պաշտօնը պիտի առաջարկէ Կ. Պոլսոյ դեսպան Պ. Բանտրմանի, եւ պիտի թեկնածէ որ ընդունի։

—Կը ծանուցուի թէ Մարոքոի ֆրանսական դեսպան Պ. Ժիւլ Բանպոն Պերլին պիտի փոխադրուի Պ. Պիւրի տեղ։

—Նախարարապետ Պ. Ռուվիէ եւ Բարիզի գերմանական դեսպան Ռաուլին Իլեանը առաջ տեսակցան Մարոքի գործերուն վրայ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՅՈՒՄ 1 Յունիս

Օսմ. Բոնսոլիտ Միաց. Օ.Ո.	96	22
Ամէնէն բարձր գին »	96	26
Ամէնէն վար գին »	96	21
Բուլղարիի Երկաթուղի գոց ֆր.	132	15
Ամէնէն բարձր գին »	133	87
Ամէնէն վար գին »	132	62

ԲԱՑՈՒՄ 2 Յունիս

Օսմ. Բոնսոլիտ Միացն Բ.կ.	96	16
Բուլղարիի Երկաթուղի ֆր.	132	37
Շերքէթի Խայրիէ	30	—
Օսմանիէ	—	—
Ռէյմի	17	10
Օսմ. Պանքա	—	—
Յունական Պանքա	435	—
Տերքոս	257	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	4	07
Թրամուէյ բաժնեթուղթ	7	65
» ժուխանա	2	70
» պարտաթուղթ	480	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	515	—
Թրանսվալ	90	—
Բրէյսի Ցանսիէ Լիէբսիէն Ա	311	—
« » « Բ	269	25
Լավրիոմ	39	75
Անատոլլի երկթ. բաժնեթուղթ	14	30
» » պարտաթղթ.	525	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրւ.	— —
» » » չէք	»	109 30
Բարիզ » »	ֆր.	22 95
» » » չէք	»	— —
Պերլին անտակոս չէք	մարք	18 68
Վիէննա չէք	ֆիորր.	21 93

ԴՐԱՄԱՆԻՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանգնոց	ղրւ.	87 15
Անգլիական ոսկի	»	109 35
Բոլ էմբերիալ	»	90 10
Բրիմից	»	51 08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 04
Մէճիտիէ	«	— —
Բուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8 59

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 14 Յունիս

Անգլիական Բոնսոլիտ	90	87
Միացեալ Օսմ. պարտք բաց.	88	—
Միացեալ Օսմ. պարտք գոց.	88	—
Օսմանեան Պանքա	14	50
Ռուսական 1888–1889	91	—
Հելլենական 5 %	52	50
» Մենաքոլ	54	25
Գուլկարական 1892	100	50
Եգիպտական Ունիֆիտ	105	25
Ճապոնական %	89	12
Թրանսվալ	3	50
Զէրբիրցա	2	03
Փոխանակագիր	25	31¼

ԲԱՐԻԶ, 14 Յունիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %	99	72
Միաց. Օս. պարտաթ. բաց. դր.	89	35
Միաց. Օս. պարտաթ. գոց. »	89	—
Օսմ. Կայս. Պանքա ֆր.	609	—
Օսմանիէ »	—	—
Բուլղարի երկաթուղի »	134	50
Օսմ. մաքսատուն »	470	—
Օսմ. Ռէյմի »	396	—
Բրիտանիէ Թիւրք 4 %	505	—
Բուէնոս Էյրէսի գուբսնը կա. »	1115	—
Իտալական Ռանթ »	106	60
Սպանիական արտաքին »	91	25
Աւստրիական »	100	90
Թրանսվալ »	91	—
Ռուսական 4 % 1901 »	89	70
Զէք Լոնտոնի վրայ »	25	175
Դրամագրգ »	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 14 Յունիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ ֆր.	240	40
Բուլղարի երկաթուղի »	143	—
Օսմ. Ռէյմի »	—	—

ԳԷՐԼԻՆ, 14 Յունիս

Միացեալ պարտաթուղթ ֆր.	88	25
Բուլղարի երկաթուղի »	136	25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ »	104	50
Փխն. Լոնտոնի վրայ 3 ամս. »	20	375

ԳՐԻՒՍԷԼ, 14 Յունիս

Օսմ. միացեալ պարտք	88	75
Բուլղարի երկաթուղի	133	50

ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.— Մաքսային 5 % փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1899 յուլիսին տարեշրջ թիւ 26 կարգաւորները եթէ վճարման համար չներկայացուին մինչեւ 30 յունիս]13 յուլիս չնշուած պիտի համարուին։ 1—13

* * *

Ազդ.—Պ. Պ. բաժնեթերերուն կը ծանուցուի թէ կանոնագրի 29րդ յոդուածին համաձայն, բաժնեթերերու Ընդհ. ժողովը տեղի պիտի ունենայ 1905 յունիս 28ին (Ն. Տ.), չորեքշաբթի, Լոնտոնի մէջ, Վիկտորիա Հոուլ, Օլդ Պրոտ Սթրիթ, կէս օրէն վերջ ժամ 1ին, ժողովը ունկընդրելէ հաքը մասնաբաժնի տեղեկագրին եւ տասնչորս հաքը 1904

ԿԱԹԻԼՆԵՐԸ ՀՇՄԱՐԻՏ

ՊՌԱՎԷԻ ԵՐԿԱԹԻ

FER BRAVAIS

ամենէն ազդու դեղն են

ընդդէմ ԱՆՆԱԲԻՒՆՈՒԹՍԱՆ, ՐԼՕՈՕՋԻ-ԳՐՈՒՆԱՏՈՒԹՍԱՆ, ՈՒԺԱՆՍՊԱՏՈՒԹՍԱՆ, ՏԿԱՐԱՆԱՁՄՈՒԹՍԱՆ եւ այլն։

Առանց հոտի, առանց անախորժ համի, Պռավէի երկաթը կը յանձնարարուի աշխարհիս բոլոր բժիշկներուն կողմէ։

Պնդութիւն չի պատճառեր. Ակռաները չի սեւցներ. Գիւր առնելու համար ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԿՈՐՈՎ – ՈՃԺ – ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ կուտայ։

Կը գտնուի բոլոր դեղարանացները եւ դեղօրէից վաճառատուները։

Լաֆաեէթ փողոց թիւ 130

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ 24,000,000 տալէրի

ԱՄԵՐՈՒՍՈՒՊԱՅ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՎՔՆԵՐՈՎ ԵՒ ՊԱՐՏԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ

Վարչական խորհուրդը կազմուած է սպախս — Պ. Է. Տրեօ՝ պատուակալ նախագահ, Պ. Ժան Բէսմազոյլու՝ նախագահ, Պ. Էրիկն Ֆրանկիպաշի՝ դեր-նախագահ, իսկ Պ.Պ. Ժ. Պօթասի Եորտանորբուլօ, Մածաս, Է. Էմպրիքոս, Ա. Լամպրիկնուսի, Լ. Զարիֆի՝ անդամ։

Կեդրոնական ռնօրէնութիւնը կը գտնուի Աթէնք, Սափկլ փողոց, թիւ 6։ Մասնաճիւղեր ունի Լոնտոն, Անգլիոյ Դրիմ, Կ. Պոլիս, Իզմիր, Պիրէան, Վոլոս, Սուրիա, Բաթում, Բանիա, Բալամաթա, Կրէտէ։

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին կը կատարուին հետեւեալ գործողութիւնները.— Փոխանակութիւններ՝ հաշուընթացով ու արժէթուղթերու եւ իրեղէններու փոխարէն, դրամագրեր, փոխառակագիրներ երկարատակ հանել, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական հրամանով վճարումներ Յունաստանի, Թուրքիոյ, Եգիպտոսի ու Եւրոպայի վրայ, հաշուընթացներ, արժէթուղթերու պահպանութիւն, կալանների եւ արժէթուղթերու գանձում, առեւտրական հրամանների գործադրում մեր հրապարակին եւ արտասահմանի վրայ, դնում եւ վաճառում պարզու